

SPORAZUMEVANJE Z BOLNIKOM: POSVET

prim. dr. Vlasta Vodopivec-Jamšek, dr. med., spec. družinske medicine

Avtoriji videa: Karin Zorn, Saša Jamšek, Janko Kersnik, Vlasta Vodopivec-Jamšek

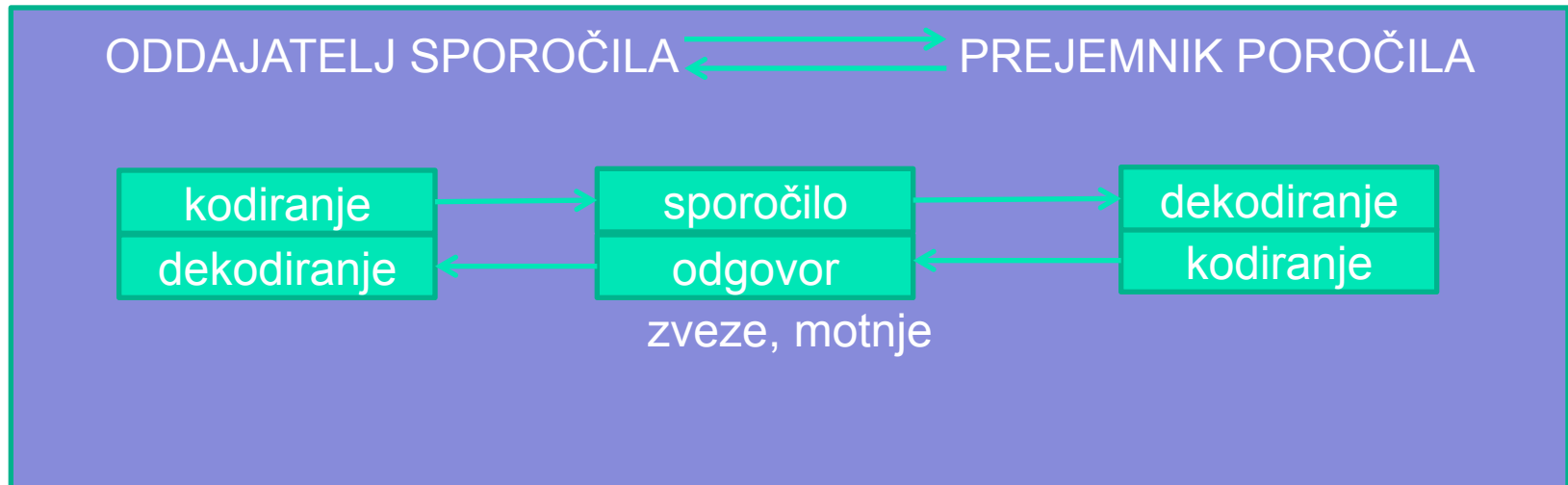
ZAKAJ JE POMEMBNO?

- ključno področje zdravnikovega dela
- je orodje za uporabo kliničnega znanja
- ima velik vpliv na **zadovoljstvo** bolnikov
- ima ključni pomen pri zagotavljanju bolnikovega **sodelovanja** pri zdravljenju
- **izidi oskrbe** so neposredno odvisni od uspešnega sporazumevanja

Sporočanje

- Sporočanje je **oddajanje, prenos, sprejem** in **obdelava** sporočila ter **odgovor** na sporočilo, ki se odvija v določenem **okolju**.

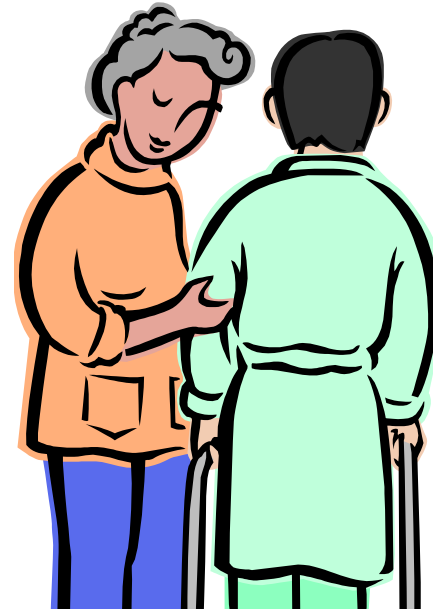

OBLIKE SPORAZUMEVANJA

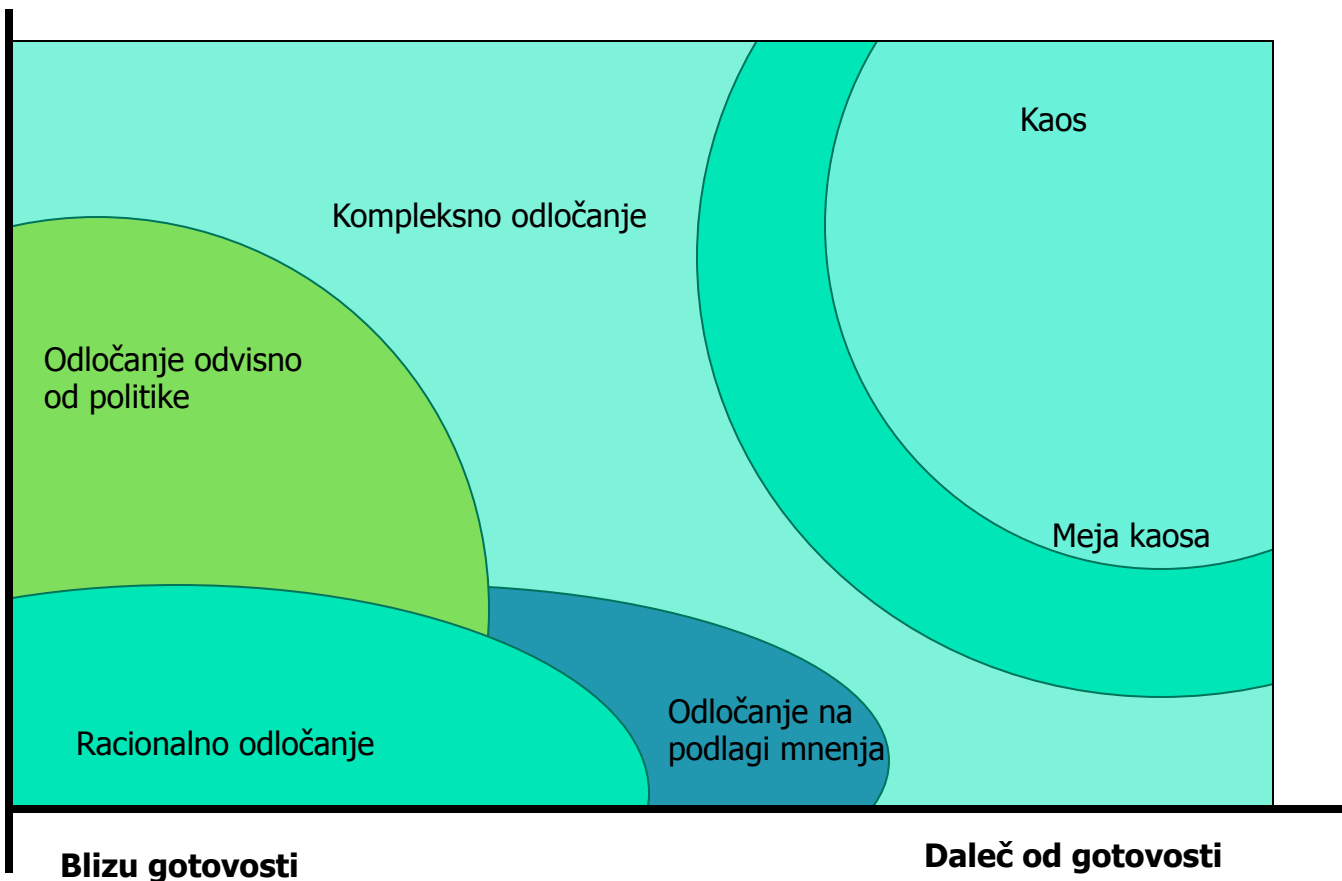

- Posvet v ambulanti
  - Posvet na bolnikovem domu
  - Posvet po telefonu
  - Posvet po spletu
  - Posvet prek tretje osebe
-
- **BESEDNO IN NEBESEDNO
SPORAZUMEVANJE**

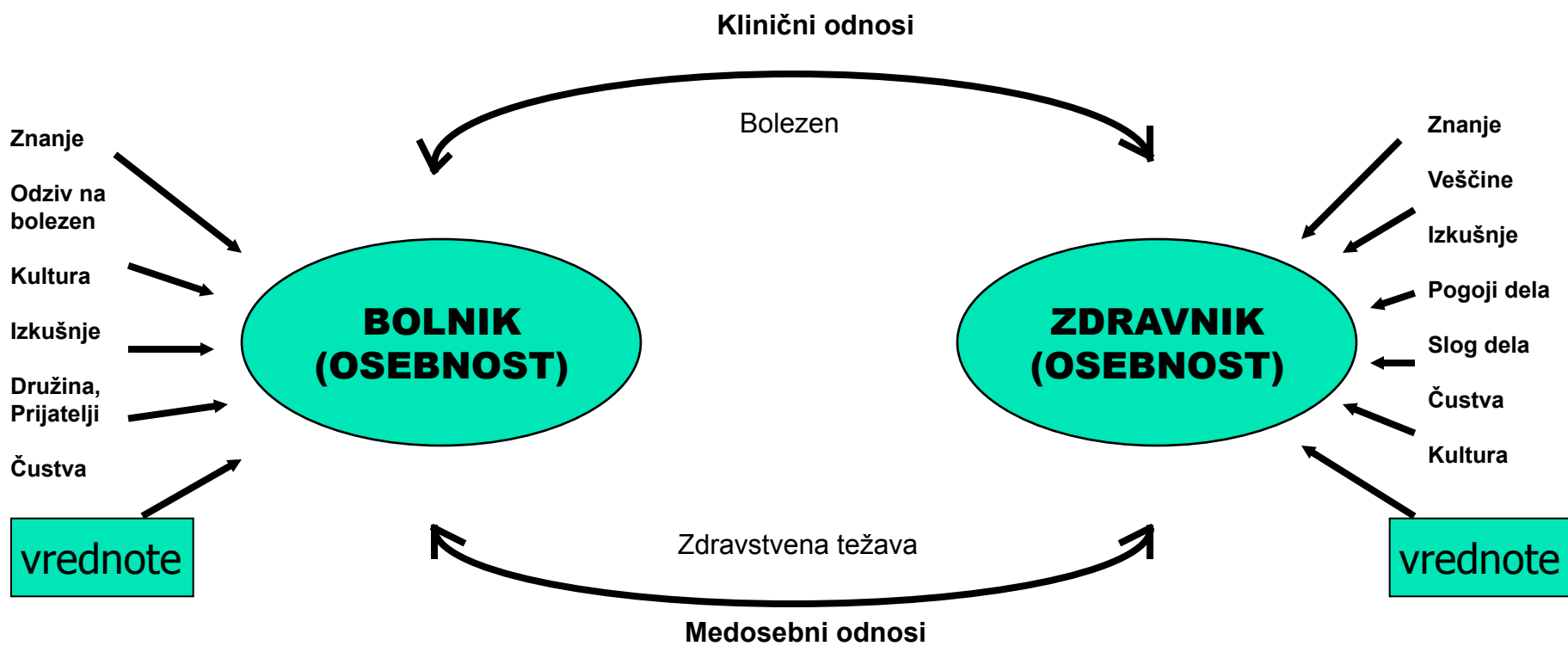

KOMPLEKSNOST POSVETA

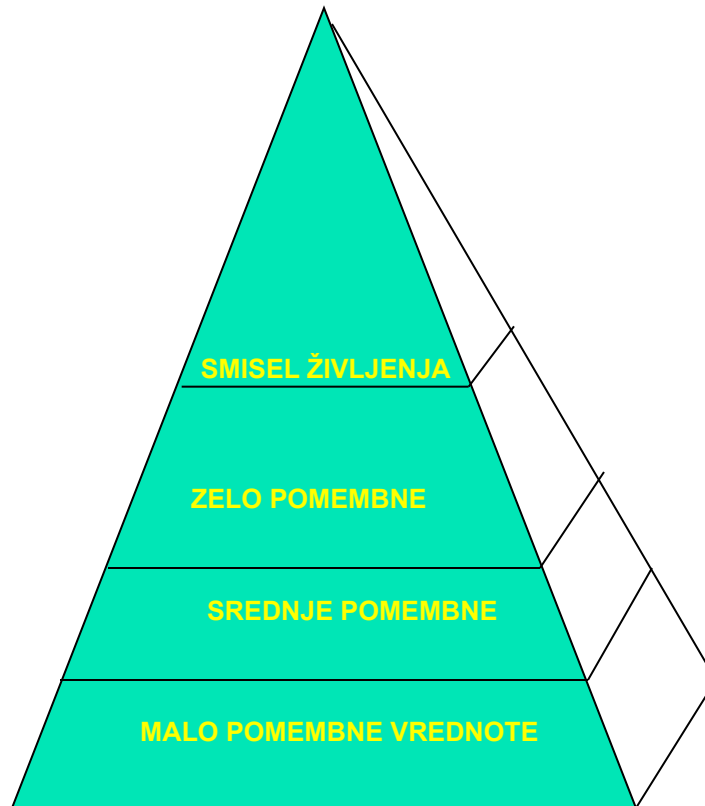
Daleč od
soglasja

UDELEŽENCI POSVETA

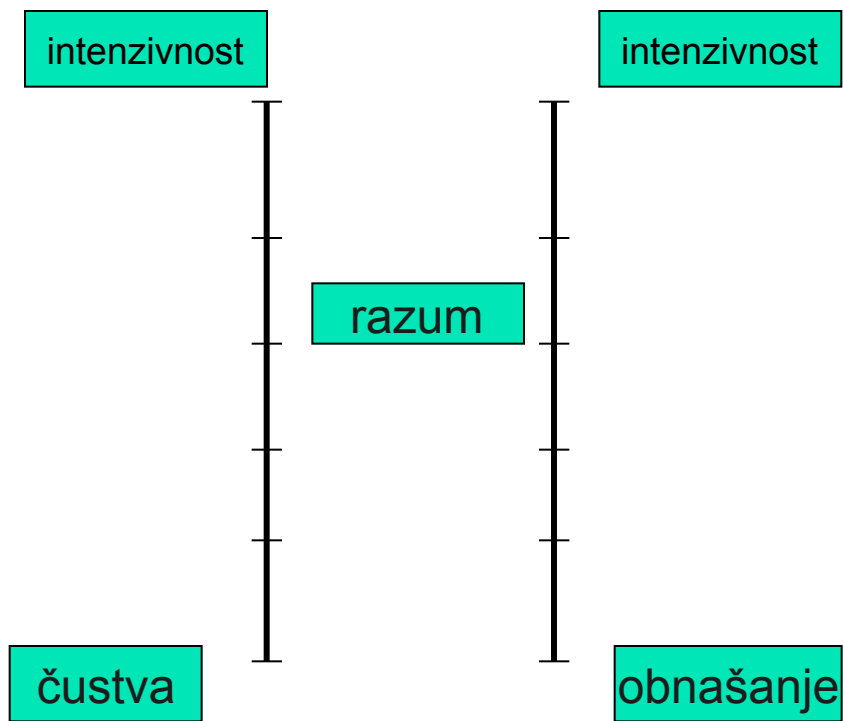
PIRAMIDNI SISTEM VREDNOT

OGROŽANJE VREDNOTE
(neprijetna čustva)

POTRJEVANJE VREDNOTE
(prijetna čustva)

PROFESIONALNO SPORAZUMEVANJE

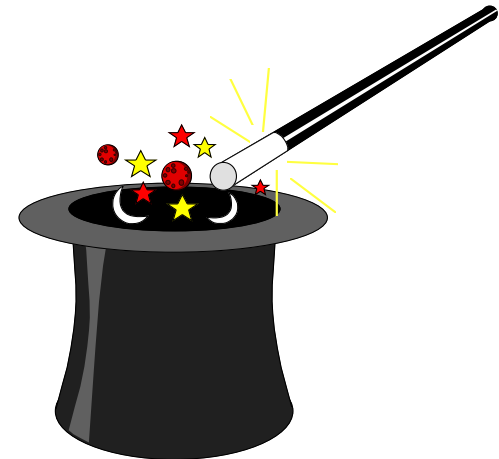

- Čustvo čutim, obnašanje izberem.
- Obnašanje je sredstvo za realizacijo cilja.
- Intenzivnost prilagajamo sobesedniku.
- Čustva so potencialna energija, ki jo pretvarjamo v kinetično (obnašanje).

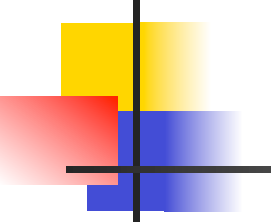

RAZLIČNI MODELI SPORAZUMEVANJA Z BOLNIKOM

- A) paternalistični model:
zdravnik najbolje ve, kaj je dobro za bolnika
- B) informativni model:
zdravnik poda vse informacije, bolnik izbira
- C) posvetovalni model:
zdravnik pomaga bolniku pri izbiri zdravstvene oskrbe

POSVET – VARIANTA 1

Neustrezno
sporazumevanje

K BOLNIKU USMERJEN MODEL POSVETA

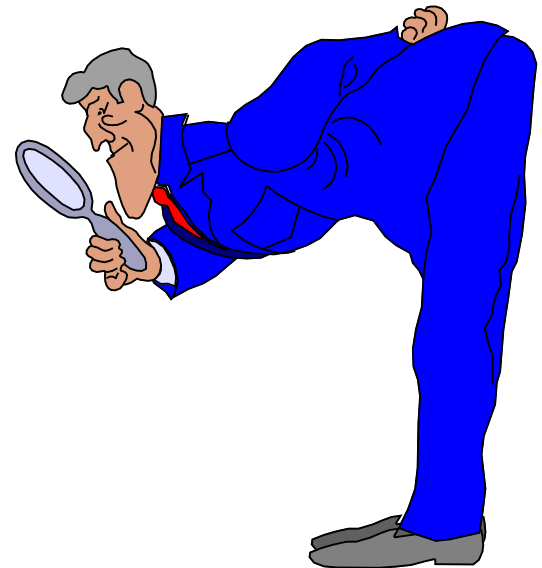
- Vzpostavitev stika
- Odkrivanje vzrokov bolnikovega obiska
- Razjasnitev problema
- Definiranje problema
- Razlaga in doseganje soglasja
- Izdelava načrta za vodenje zdravljenja

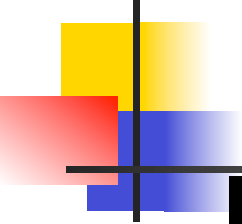
ODKRIVANJE VZROKOV BOLNIKOVEGA OBISKA

- Aktivno poslušanje bolnikovih težav
- Poizvedovanje o socialnih in poklicnih informacijah
- Raziskovanje bolnikovega razumevanja zdravstvenega problema

ODKRIVANJE VZROKOV BOLNIKOVEGA OBISKA

Pozdrav,
uvod,
razlog za obisk.

NAJPOGOSTEJŠE NAPAKE

- Gledamo stran
- Delamo nekaj drugega
- Ne odzdravimo
- Odbijajoča poza, vtis nezanimanja
- Takoj začnemo z zasliševanjem
- Zaprta vprašanja
- Prehitro prekinemo bolnika
- Prehitro dajemo nasvete
- Prehitro pričnemo pisati v karton

RAZJASNITEV IN DEFINIRANJE PROBLEMA

- Razjasnitev problema

- Poizvedovanje o pritožbi (anamneza)
- Ocenitev stanja bolnika s kliničnim pregledom

- Definiranje problema

- Jasen povzetek zaključkov (diagnoza)
- Ocena resnosti in vrstni red obravnave

RAZJASNITEV PROBLEMA

Anamneza,
soglasje za pregled,
pregled.

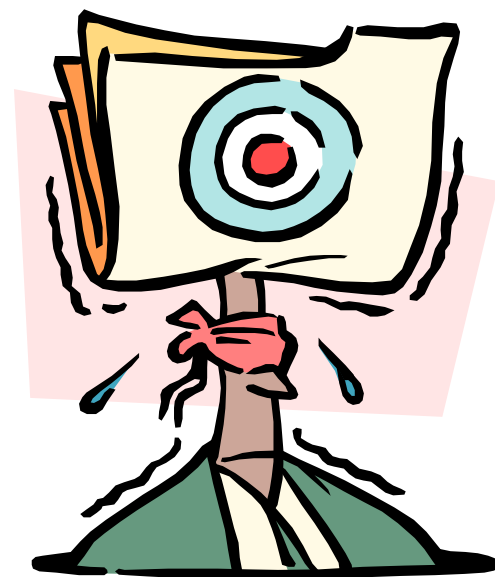
POIMENOVANJE

Poimenovanje.

NAJPOGOSTEJŠE NAPAKE

- Zaprta vprašanja, zapletena vprašanja
- Samogovori, medicinski žargon
- Stalen stik s pogledom ali stalno pogled stran
- Dajanje navodil pred preverjanjem diagnoze, pred soglasjem
- Preslišimo, da bolnik danes ne želi pregleda
- Ne naredimo pregleda
- Neokretnost, zadrega, zbeganost
- Bolnika izpostavimo pogledu drugih
- Nejasni povzetki, brez povzetka
- Ne dopustimo vprašanj
- Pretiran optimizem

RAZLAGA PROBLEMA BOLNIKU IN DOSEGANJE SOGLASJA

- Prikrojitev razlage bolnikovim potrebam
  - ne uporabljajmo medicinskega žargona
  - poskušajmo razbliniti bolnikov strah in opredeliti bojazni
  - dopustimo vprašanja
- Doseganje soglasja
  - skupno razumevanje problema (zaupanje)

RAZLAGA IN DOSEGANJE SOGLASJA

Razlaga,
doseganje soglasja.

NAJPOGOSTEJŠE NAPAKE

- Medicinski žargon
- Gledamo stran od bolnika
- Ne dopustimo vprašanj
- Ne odgovorimo na vprašanja
- Nejasne razlage
- Brez soglasja
- Predolgi monologi

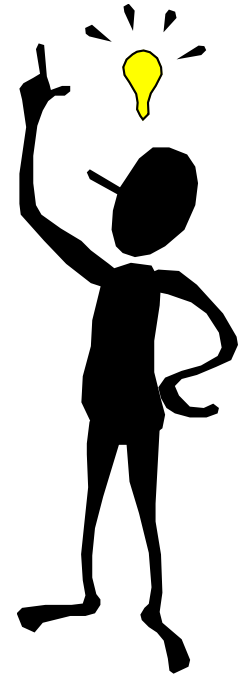

IZDELAVA NAČRTA ZA VODENJE ZDRAVLJENJA

- Vpletanje bolnika v načrt zdravljenja
- Jasen načrt za nadaljnje ukrepanje
- Načrt za ocenitev učinka zdravljenja
- Promocija zdravja - nasveti za zdravo življenje

IZDELAVA NAČRTA ZA VODENJE ZDRAVLJENJA

- Vpletanje bolnika v načrt zdravljenja
  - predstavimo mu možnosti
  - ponudimo mu izbiro
  - spodbujamo bolnika, da čuti odgovornost za lastno zdravje
  - vprašamo za bolnikovo mnenje o načrtu zdravljenja
- Jasen načrt za nadaljnje ukrepanje
  - predstavimo natančen načrt: kdo, kaj, kdaj
  - če predpišemo novo zdravilo, podamo informacijo o naravi zdravila, možnih stranskih učinkih, doziranju, trajanju zdravljenja
  - uporabimo tudi letake in pismena navodila
  - preverimo dosedanje jemanje zdravil in morebitne stranske učinke

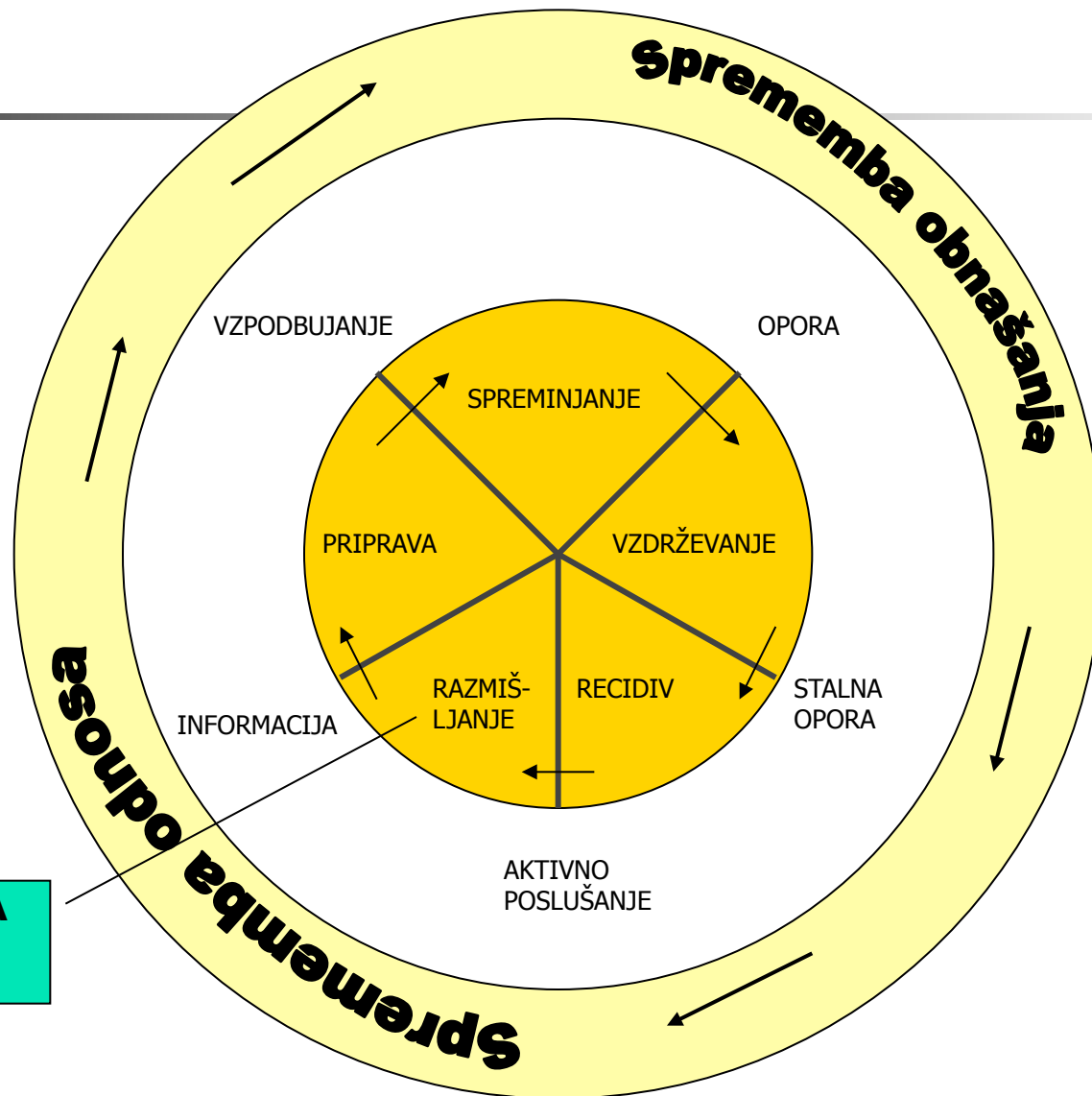
IZDELAVA NAČRTA ZA VODENJE ZDRAVLJENJA

- Načrt za ocenitev učinka zdravljenja
  - kdaj naj pride bolnik na kontrolo
  - kaj naj naredi, če se bolezen ne izboljša
  - namigi o pričakovanem poteku bolezni
- Promocija zdravja - nasveti za zdravo življenje
Proces sprememb življenjskih navad

Dolgoročni proces spreminjanja

**ZAINTERESIRAN ZA
SPREMEMBE**

Svetovanje opustitve

Metoda 5A/5S

- Ask   Sprašuj
- Advise   Svetuj
- Assess   Spoznavaj
- Assist   Spodbujaj
- Arrange   Spremljaj

Ocena motivacije

- pomembnost: “Ali je vredno truda?”
- zmožnost: “Ali lahko to izvedem?”
- pripravljenost: “Ali naj to storim sedaj?”

Iskanje učnega trenutka

NAČRT ZA VODENJE ZDRAVLJENJA

Načrt za vodenje
zdravljenja.

NAJPOGOSTEJŠE NAPAKE

- Medicinski žargon
- Gledamo stran od bolnika
- Ne dopustimo vprašanj
- Ne odgovorimo na vprašanja
- Nejasne razlage
- Zastraševanje
- Pretiran optimizem
- Predolgi monologi
- Ne preverimo, če je bolnik razumel
- Pokroviteljski odnos

Slovo

Slovo.

MEDICINA IMA MOČ V NASVETU

Zdravnik

- Ponudi predlog bolniku.
  - Bolnik se odloči, če ga sprejme.
- Prepozna in uporabi pravilen ukrep.

Skupine bolnikov

- Običajni
- Zahtevni
- Težavni

ZAUPANJE BOLNIKA ZDRAVNIKU

Ozadje zaupanja

- Sposobnost (znanje, veščine)
- Dobronamernost
- Doslednost
- Ljudje doživijo osebo kot svojo zdravnico! Ji zaupajo.
- Psihološka pogodba.

Zaključek

- Profesionalnost sodobnega zdravnika obsega učinkovito in dobro **klinično znanje** ter dobre **komunikacijske sposobnosti**.
- Uspešno vodenje posveta je orodje za realizacijo cilja (zdravljenje) in vzdrževanje dobrih medosebnih odnosov.